

THEATER

Huub Stapel krijgt honderden scholieren uit Parkstad in een klap stil bij speciale voorstelling van *Het geluk van Limburg*: 'Ik heb meer geleerd dan ik dacht'

Geen massale staande ovatie, maar wel een luid eindapplaus. © Luc Lodder

Kerkrade

Geen alledaags gezicht: 850 scholieren die in het theater ruim een eeuw teruggaan in de tijd. Met een daverend begin- en eindapplaus blijkt hun uitstapje naar *Het geluk van Limburg* in de Kerkraadse Rodahal geslaagd.

„Het mijnverleden is in deze regio diepgeworteld”, weet Joyce Lenssen van Toneelgroep Maastricht na 125.000 verkochte kaarten voor *Het geluk van Limburg*. „Mooi dat we twee extra voorstellingen mogen spelen voor scholieren. We willen dit verhaal doorvertellen aan de volgende generatie.”

Ook directeur Frans Hendrickx van het theatergezelschap is verheugd. „Fantastisch dat gemeenten hier op inspeelden. Voor onze acteurs betekent dit wel extra drukte, maar dat hebben ze er graag voor over.”

Val in schacht

De twee vrijdagse voorstellingen voor ruim 1700 leerlingen van negen middelbare scholen zijn mogelijk gemaakt door de Parkstad-gemeenten en het Nationaal Programma Heerlen-Noord. „Ik heb de voorstelling al gezien. Het was echt een eyeopener”, zegt Hermien Weijenberg van scholenkoepel SVOPL. Haar grootvader werkte ook ondergronds. „Maar ik heb hem nooit gekend. Hij is al in 1953 overleden. Door een val in een mijnschacht.”

Als de soundcheck wordt gedaan, staan bij de ingang van de Rodahal 850 leerlingen ongeduldig te wachten totdat ze naar binnen mogen. Eerst nog even een instructie van de docenten. Rustig naar

binnen komen. Flesje water aannemen. Tassen en jassen in de foyer achterlaten. En telefoons op stil.

Gejoel

„De vriend van mijn oma was mijnwerker. Hij leeft nog. Zijn verhalen vind ik altijd *sjiek*.” De 16-jarige Gavin Schmitz komt zonder verwachtingen naar de voorstelling. „Ik ben wel trots op dit stuk Limburgse cultuur. En vind het goed dat de jeugd hier meer over te weten komt.”

Ook Reinier Meens en Daniel Quiel, allebei 15, laten het op zich afkomen. „Bewust heb ik niet op YouTube gekeken, ik laat me verrassen”, zegt Reinier, die weet dat uit de Limburgse bodem veel steenkool naar boven is gehaald. Daniel: „Ik hoop vandaag meer te weten te komen over de geschiedenis van de mijnen.”

Met gejoel en applaus worden de acteurs bij hun opkomst begroet. „Jozef, 27, doodgedrukt.” Als hoofdrolspeler Huub Stapel de namen van omgekomen koempels hardop noemt, is het in een klap stil. Als zijn zwangere echtgenote Barbara (Magtel de Laat) hem er fijntjes op wijst dat haar dikke buik ‘zijn schuld’ is, galmt een triomfantelijk ‘Hoooooo’ door de zaal. Stapels evenknie Emil Szarkowicz krijgt regelmatig de lachers op zijn hand met ingeburgerde kreten als *sjaele wikser*.

Mijnlucht

Af en toe piept een toeschouwer er even tussenuit. Last van een zwakke blaas? Of is een spanningsboog van twee uur te gortig? Als soms geroezemoes het stemgeluid van acteurs dreigt te overtreffen, volstaat een corrigerend psssssst vanuit een andere rij.

Het einde van de voorstelling betekent voor de leerlingen het begin van hun weekend. © Luc Lodder

In de pauze vertelt een leerling dat haar opa na het zien van *Het geluk van Limburg* geëmotioneerd thuiskwam. „Zijn vader was mijnwerker. Hij had veel herkend. Hij had alleen de mijnlucht gemist.” Een oplettende tiener merkt op dat de rol van mijndirecteur Van Zuylen deze dag niet wordt gespeeld door Buddy Vedder. Heeft het zeker te druk met jureren bij *The Masked Singer*, denkt zij.

In het tweede bedrijf maken vooral de oorlogsjaren indruk. „Dat doe je toch niet”, gruwelt een jongen als een Duitse officier de vrouw van de mijndirecteur doodschiet en haar sieraden pikt.

Vergane glorie

„Een mooie voorstelling”, zegt Daniel na afloop. „Ik heb meer geleerd dan ik dacht. Vooral over de macht van de kerk en de Duitsers in de oorlog.” Hij is kritisch over de mijndirectie: „Die zorgde niet goed voor de veiligheid van werknemers. Dat kan niet.”

Na een zit van ruim twee uur verlaten de 850 scholieren de Rodahal weer. © Luc Lodder

Gavin: „De acteurs beelden het goed uit. Het raakte mij om te zien hoe de kerk en de Duitsers op de mijnwerkers neerkeken.” Herkent hij de opvatting dat de regio een halve eeuw na de mijnsluiting daarvan nog de wrange vruchten plukt? „Ja en nee. Je ziet veel criminaliteit en vergane glorie in Heerlen. Maar er wordt ook veel weer opgebouwd. Het komt wel goed.”

Reinier spreekt van een leerzaam theaterstuk. Maar het heeft hem niet geëmotioneerd. „Omdat ik zelf niet in die tijd heb geleefd, dus kan ik me er ook geen voorstelling van maken. Wat mij betreft, mag de mijnhistorie op school nog wel meer aandacht krijgen.”